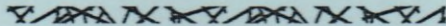
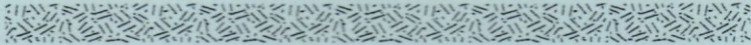

О. Г. Романовський
О. С. Пономарьов
С. М. Резнік
Ж. Б. Богдан

ПЕДАГОГІКА РОЗУМІННЯ

як перспективний напрям розвитку вищої освіти

Навчальний посібник

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов,
С. М. Резнік, Ж. Б. Богдан

ПЕДАГОГІКА РОЗУМІННЯ
як перспективний напрям розвитку вищої освіти

Навчальний посібник
з дисципліни «Основи педагогіки вищої школи»

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № 1 від 07.06.2013 р.

Харків
НТУ «ХПІ»
2014

УДК 37.015.3

ББК 74.58

P69

Рецензенти:

С. О. Заветний, д-р філос. наук, проф., Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. П. Василенка;

Н. В. Саєнко, д-р пед. наук, проф., Національний автомобільно-дорожній університет.

Романовський О. Г.

P69 Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти : навч. посіб. / О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, С. М. Резнік, Ж. Б. Богдан. - Х. : НТУ «ХІТІ», 2014. - 260 с.

ISBN 978-617-05-0090-8

У навчальному посібнику розкрито особливості професійної діяльності викладача, аналіз феномену розуміння з філософської, психологічної та педагогічної точок зору, визначення педагогіки розуміння як перспективного напрямку розвитку вищої освіти. Особливий наголос зроблено на забезпечення розуміння студентами навчального матеріалу та розуміння педагогом особливості студента як основу реалізації особистісно-орієнтованого підходу. Розглядається також проблема навчання студентів умінню розуміти іншу людину.

Призначено для студентів, магістрів та аспірантів вищих навчальних закладів.

Лл. 14. Табл. 7. Бібліогр: 166 назв.

УДК 37.015.3

ББК 74.58

ISBN 978-617-05-0090-8

© Романовський О. Г., Пономарьов О. С.,
Резнік С. М., Богдан Ж. Б., 2014

Зміст

Вступ.....	5
1. Розвиток науки про розуміння: від герменевтики до педагогіки розуміння.....	9
1.1. Особливості професійної діяльності сучасною викладача вищої школи.....	9
1.2. Загальне уявлення про герменевтику.....	34
1.3. Гуманітарні дисципліни як герменевтичні за своєю суттю.....	44
1.4. Педагогіка розуміння як перспективний напрям розвитку вищої освіти.....	56
1.5. Сутність розуміння.....	69
1.6. Затвердження гуманістичних принципів - особливість педагогічної герменевтики.....	79
Завдання і питання до першого розділу.....	88
2. Забезпечення розуміння навчального матеріалу в процесі освіти.....	89
2.1. Розуміння в загальній структурі знання та пізнавальній діяльності людини.....	89
2.2. Знання, розуміння, навички, уміння.....	99
2.3. Дидактичні принципи в забезпеченні розуміння навчального матеріалу.....	103
2.4. Ієрархічна модель розуміння навчального матеріалу.....	113
2.5. Критерії та рівні розуміння навчального матеріалу.....	119
2.6. Психолого-педагогічні умови забезпечення високого рівня розуміння навчального матеріалу.....	125
Завдання і питання до другого розділу.....	139
3. Розуміння особистості студента.....	140
3.1. Розуміння особистості студента як психолого-педагогічна проблема.....	140
3.2. Розуміння викладачами особистості студента як умова реалізації особистісно-орієнтованого підходу.....	144
3.3. Зміст навчання викладачів умінню розуміти особистість студента.....	152
3.3.1. Загальні психологічні механізми розуміння.....	153
3.3.2. Психологічні особливості розуміння.....	155
3.3.3. Помилки розуміння.....	160
3.3.4. Розуміння й оцінка.....	163
3.3.5. Деякі фактори, що впливають на процес розуміння.....	164
3.4. Теорії та помилки розуміння в практиці педагогічної взаємодії.....	168
Завдання і питання до третього розділу.....	178

4. Формування у студентів уміння розуміти під час управлінської підготовки.....	179
4.1. Педагогічна проблема навчання студентів умінню розуміти в процесі управлінської підготовки.....	179
4.2. Значення розуміння в управлінському спілкуванні.....	184
4.3. Засоби спілкування та об'єкти розуміння в управлінському спілкуванні.....	194
4.4. Критерії розуміння в практиці управлінської діяльності керівника	198
4.5. Бар'єри розуміння в управлінському спілкуванні.....	203
4.6. Теорії та помилки розуміння в управлінській діяльності.....	207
4.7. Формування розуміння особистості у студентів під час управлінської підготовки.....	210
4.7.1. Значення спостережливості в процесі розуміння.....	211
4.7.2. Роль уміння слухати в підвищенні рівня розуміння.....	215
4.7.3. Уміння приваблювати до себе як засіб підвищення рівня розуміння	220
4.7.4. Розвиток перцептивних умінь.....	228
4.7.5. Управління процесом розуміння.....	234
Завдання і питання до четвертого розділу.....	240
Список літератури.....	241
Додаток А. Завдання, спрямовані на розуміння студентами навчального матеріалу з проблем організації ефективної управлінської діяльності.....	253
Додаток Б. Розвиток рефлексивно-перцептивних здібностей викладача.....	256